

GRO

Mysterie rond schilderij Klooster

Kunstschilder Egbert van Drielst is al 205 jaar dood, maar geeft de museumbestuurders van het voormalige Kruisklooster in Ter Apel sinds kort veel stof tot nadenken. Hoe kon hij een gebouw schilderen dat in zijn tijd niet meer bestond?

MARCEL LOODEN

Het heeft iets mysterieus, het schilderij van de van oorsprong Groningse schilder Egbert van Drielst dat sinds kort in het middel-eeuwse kloostergebouw in Ter Apel – nu een museum – een permanente plek heeft gekregen. Het werk werd vervaardigd rond 1780 en laat het klooster zien, maar ook een gebouw daarnaast. „Een gebouw dat er rond 1780, dat weten we, niet meer stond”, weet bestuurder Rienhart Wolf. „Hoe kwam Van Drielst erbij dat te schilderen? Wat gaf hem de aanleiding? Het zijn vragen die dit werk bij ons oproept.”

Maar het olieverfschilderij maakt de museumbestuurders ook en vooral blij. Zij hebben in hun collectie al een serie kunstwerken waarop het Klooster is afgebeeld, etsen, tekeningen en schilderijen. „Maar die zijn van jongere datum dan dit werk”, zegt voorzitter Frits Bergman. „Dit is een 18de-eeuws doek, we zijn blij dat we het hebben kunnen verwerven, voor een prijs die we konden opbrengen.”

Voorzitter Frits Bergman van Het Klooster in Ter Apel met het schilderij uit 1780 dat het museum heeft verworven. Onder: het betreffende doek van Egbert van Drielst. FOTO'S HARRY TIJLIMM

‘We weten niet waar dit doek de afgelopen 240 jaar is geweest’

En dat dankzij Bob Scholte, kunsthandelaar in Haarlem. Hij kocht het doek, *Gezicht op het Klooster Ter Apel* geheten, geruime tijd geleden van een verzamelaar in Groningen. „Die had het op zijn beurt verworven in Noord-Duitsland waar het vele jaren had vertoefd. Op een bepaald moment kreeg ik contact met de bestuurders van het Klooster. Die wilden het wel kopen, omdat het in hun museum natuurlijk op zijn plaats is. We zijn tot elkaar gekomen en ik heb het schilderij naar Ter Apel

gebracht. Van Haarlem naar Ter Apel, een reis die Van Drielst zelf wellicht ook ooit maakte.”

Egbert van Drielst, die leefde van 1745 tot 1818, werd geboren in de stad Groningen, groeide er op en kreeg er zijn eerste tekenlessen. Als tiener verhuisde hij naar Haarlem, om daar zijn talenten verder te ontwikkelen. Nog weer later toog hij naar Amsterdam.

„Hij was een van de eersten die het landschap in het oosten van het land, in Drenthe met name, bezocht en vastlegde”, vertelt Scholte. „Hij beschouwde de natuur daar als ongegrept. Die natuurbeleving paste bij de Romantiek, de periode die rond 1780 nog in zijn beginfase was. Van Drielst reisde naar Drenthe, wandelde daar rond, maakte schetsen om die later verder uit te werken.”

Op een van die wandelingen moet hij – volgens Scholte rond 1780 of iets later – ook op het Klooster zijn gestuit. Op het gebouw dat toen al niet meer zijn oorspronkelijke functie had, maar deels hervormde kerk was en deels een plek waar les aan kinderen werd gegeven. Het doek dat hij maakte, is ‘zwaar’ romantisch. Het laat een reiziger zien, een vervallen ruïne, hutten, heuveltjes. Landschapselementen die hij erbij fantaseerde.

In de verte prijkt het Klooster met dat bijgebouw. Een gebouw dat er ooit stond en wellicht een ziekenzaal was. „Maar in 1780 niet meer”, aldus Scholte. „Had hij fundamente van dat oude gebouw gezien, verhalen van mensen in de omgeving gehoord en op basis daarvan dat extra gebouw geschilderd? We weten het niet, net zoals we ook niet weten waar het doek in de afgelopen 240 jaar is geweest. Het zijn vragen die misschien nooit beantwoord worden.”

Misschien. Want in mei zijn er archeologische opgravingen aan die zijde van het Klooster waar Van Drielst zijn bijgebouw plaatste. „Het is een vervolg op eerdere opgravingen”, zegt Bergman. „Hopelijk komen we dan meer te weten.”